

Başvuru Numarası : 2021/1173
Toplantı Tarihi/Sayısı : 5.1.2022/5
Karar Numarası : 2022/22
Başvuran : O.B.
Başvuran Vekili : --
Adres : ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumu / ...
Muhatap Kurum/Kişi : --
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Haksız yere ceza infaz kurumunda bulunduğu iddiası ile yargılamanın yenilenmesi talebine ilişkindir.

II. İLGİLİ MEVZUAT

2. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi: *"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır. "hükümünü haizdir.*

3. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesi ise: *"Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz (...)"* şeklindedir.

4. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Hükümlü lehine yargılamanın yenilenmesi nedenleri" başlıklı 311'inci maddesinde: *"(1) Kesinleşen bir hükümle sonuçlanmış bir dava, aşağıda yazılı hâllerde hükümlü lehine olarak yargılamanın yenilenmesi yoluyla tekrar görülür: (...)"* ifadesine yer verilmiştir.

5. Aynı Kanun'un "Yenileme isteminin kabule değer olup olmadığı kararı ve mercii" başlıklı 318'inci maddesinde ise: *"Yargılamanın yenilenmesi istemi, hükmi veren mahkemeye sunulur. Bu mahkeme, istemin kabule değer olup olmadığına karar verir."* hükmü yer almaktadır.

6. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde: *" Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muamele ile etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."* denmektedir. 7. Mezkur Kanun'un 9'uncu maddesinde: *" f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; (...) i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görevleri arasındasayılmıştır.

8. Mezkur Kanun'un "Başvurular" kenar başlıklı 17'nci maddesinde: *" (4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasa'nın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikte düzenlenir."* hükmü yer almaktadır.

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında

Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinde: " (1) *Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hakimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasa'nın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.*"

10. Mezkur Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: " (1) *Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...), ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, (...) yönlerinden incelenir.*" hükmünü haizdir.

11. Mezkur Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: " (1) *Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekçeli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*" şeklindedir.

III. ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Başvuran işlemediği bir suçtan dolayı yaklaşık 4 yıldır haksız yere ceza infaz kurumunda bulunduğunu, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun kendisiyle ilgili ... tarih ve ... Esas ... Karar sayılı kararında "şüpheden sanık yararlanır" ilkesinin uygulanmadığını iddia ederek, dosyasının yeniden incelenmesini talep etmektedir.

15. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 311'inci maddesinde, kesinleşen hükümle sonuçlanmış bir davada yargılamanın yenilenebilmesi için, maddede yazılı hâllerden birinin var olması gerektiği, ancak böyle bir durumda hükümlü lehine yargılamanın yenilenmesi yoluyla davanın tekrar görülebileceği; 318'inci maddesinde ise, söz konusu talebin hükmü veren mahkemeye sunulacağı ve talebin kabule değer olup olmadığına bu mahkeme tarafından karar verileceği hüküm altına alınmıştır.

16. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasında hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

17. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ise, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

18. Başvuranın haksız yere ceza infaz kurumunda tutulduğu iddiasıyla, dosyanın yeniden incelenerek mağduriyetinin giderilmesi talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, söz konusu talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

IV. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
 2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNADUYURULMASINA,
 3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,
- 05.01.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ

Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER

Üye